

Problemen met de energietransitie

De sleutel tot een succesvolle energietransitie ligt bij de olie- en gasindustrie. De juiste prikkels zijn echter van groot belang. De markt kan daarbij een vriend zijn, maar ook een vijand.

De prijzen van verschillende fossiele brandstoffen staan op recordniveaus. Steenkolenprijzen gaan door het dak en sterk stijgende aardgasprijzen zorgen voor sociale onrust. Het lijkt een kwestie van tijd tot ook de olieprijs een nieuw record aantikken. Volgend jaar is er voor het eerst in de geschiedenis namelijk meer vraag naar olie dan aanbod van olie.

Verschillende zaken hebben bijgedragen aan de huidige energiecrisis. Een daarvan is een onbedoeld neveneffect van de energietransitie, of zo men wil: de nadruk op duurzaam beleggen. In de afgelopen jaren hebben veel aandeelhouders er bij de oliemaatschappijen op aangedrongen om niet meer te investeren in fossiele brandstoffen. Centrale bankiers als Mark Carney en Klaas Knot waarschuwden voor de investeringsrisico's in deze stranded assets als gevolg van de energietransitie. Sommige partijen gingen zelfs zo ver dat ze de energietransitie wilden versnellen door de aandelen van oliemaatschappijen te dumpen. Dat signaal heeft gewerkt: er is nauwelijks geïnvesteerd in nieuwe productie. Er wordt wel volop geïnvesteerd in alternatieve energie, maar al die investeringen zijn nauwelijks zichtbaar in de energiestatistiek. Het olieverbruik ligt namelijk, net als voor de COVID-19-crisis, weer op 100 miljoen vaten per dag en de wereldwijde CO₂-uitstoot is hoger dan ooit. De markt heeft onvoldoende zijn werk kunnen doen.

Door **Han Dieperink**, geschreven op persoonlijke titel

Driekwart van de wereld heeft niet de luxe om te kiezen tussen fossiele brandstoffen en alternatieve energie. Voedsel en energie zijn voor deze mensen de eerste prioriteit, de rest komt later. Ook dat is de markt. Dit deel van de wereld groeit sterk. Dat heeft een voordeel, maar ook een nadeel. Het voordeel is dat met het toenemen van de welvaart er wel meer ruimte is voor de energietransitie. Dat kan ook nog eens veel sneller gaan dan in de westerse wereld, aangezien alternatieve energie niet altijd hoeft te concurreren met zwaar gesubsidieerde aanwezige fossiele energie. Het nadeel is dat om op dit welvaartsniveau te komen er eerst veel fossiele brandstoffen zullen worden verstoekt. Zonder hulp gaan deze landen geen bijdrage leveren aan de gewenste energietransitie. Wellicht dat instituten zoals de Wereldbank en het IMF zich kunnen omvormen tot een nieuwe Energiebank om de markt in deze landen te helpen.

Door minder te investeren in fossiele brandstoffen daalt het aanbod. Daardoor stijgen nu de energieprijzen. Die gestegen prijs is een prikkel om meer te produceren en zorgt er ook voor dat er minder of zelfs geen subsidies nodig zijn om te investeren in alternatieve energie. In de overgangsfase kunnen we echter niet zonder fossiele brandstoffen. De enige manier om de energietransitie echt te versnellen, is door de markt te gebruiken om daar te komen. Dat kan door het beprijsen van CO₂. Zo worden de hoge kasstromen in de gas- en olie-industrie namelijk omgebogen naar investeringen in alternatieve energie, simpelweg omdat het meer opbrengt. Onder-schat niet het veranderpotentieel van deze industrie, met haar vele ingenieurs en de wereldwijde kennis van groot-schalige projecten. Gebruik de markt om de energietransitie te realiseren. ■